

Kahepoolised suhted

Riigid suhtlevad omavahel iga päev, just nagu suhtlevad omavahel inimesed. Mõne riigiga on teineteisemõistmine suurem ning omavahel tehakse palju koostööd, teiste riikidega on see väiksem.

Lugemissoovitus: Kahepoolsete suhete olulisuse teemal on arutlenud Siim Kallas Diplomaatia ajakirjas. Siim Kallas on Eestis töötanud pea-, välis- ja kaitseministrina, samuti olnud Eesti Panga president.

Mõisted selgeks!

Kahepoolsed suhted on suhted kahe riigi vahel.

Mitmepoolsed suhted on suhted rahvusvahelistes organisatsioonides.

Kuidas kahepoolne suhtlus toimib

Teiste riikidega suhtlevad nii saatkonnad (tavaliselt vaid selle riigi piires, kus saatkond asub) kui ka välisministeerium.

Mille järgi otsustatakse, millises riigis peaks olema saatkond? Saatkonnad asuvad riikides, millega on suhtlus tihedam. Vaadatakse ka suhete arendamise potentsiaali eri valdkondades (poliitika, majandus, kultuur, turism jne).

Eesti räägib üha enam kaasa globaalsetel teemadel – oleme ju näiteks ÜRO Julgeolekunõukogu valitud liige – ning seda oleks väga keeruline teha, kui meil ei oleks oma saatkondade võrgustikku.

Väga oluline on ka sideme säilitamine välismaal elavate eestlastega.

See, kuidas saatkonnad iga päev oma ülesandeid täidavad, sõltub väga palju riigist, kus nad asuvad. Arvestada tuleb kohalike kommete ja kultuuriliste eripäradega – näiteks mõnes riigis on asjaajamine sujuvam telefonitsi, mõnes meilitsi. Kindel aga on, et igal aastal veebruari lõpus tähistavad kõik saatkonnad Eesti Vabariigi sünnipäeva. [Vaata siit >](#) mida korraldasid saatkonnad Eesti Vabariigi 99. aastapäeva puhul üle maailma:

Balti riikide 100. aastapäevade tähistamine kontserdiga Tokyos 15. veebruaril 2018. Keskkel toonased Jaapani kroonprints ja printsess, praegused keiser ja keisrinna. Paremäl välisministeeriumi kantsler Rainer Saks

Riigid suhtlevad omavahel näiteks kohtumistel, mis võivad toimuda nii kõrgel tasemel (näiteks kohtuvad välisministrid) kui ka töötasemel (näiteks kohtuvad ametnikud, et arutada konkreetset teemat või probleemi).

Teise riigi esindajatega kohtudes käsitletakse kõiki teemasid, mis on mõlema riigi jaoks olulised.

[Vaata siit videot](#) › kus väliminister Urmas Reinsalu räägib kohtumisest USA välisministri Mike Pompeoga. Kohtumisel käsitleti Eesti-USA suhteid ja kirjutati alla ühisavaldusele ning räägiti ka julgeolekust, Kolme mere algatusest, koostööst ÜRO Julgeolekunõukogus jne.

Riigid suhtlevad ja teevad koostööd ka rahvusvahelistes organisatsioonides ja mujal (näiteks ÜRO-s ja Euroopa Liidus).

Koostööd tehakse ka konkreetsetes valdkondades. Siinkohal kaks näidet: äridiplomaatia ja kultuuridiplomaatia.

Äridiplomaatia

Äridiplomaatia on Eesti tutvustamine potentsiaalsetele investoritele ja Eesti ettevõtete aitamiseks välisurgudel.

Mitmetes meie saatkondades tegutsevad äri- ja investeringute nõunikud.

[Vaata, kuidas tutvustavad oma tööd Oliver Ait Jaapanis](#) ›

ja [Maarja Kadajane Genfis](#) ›

Kui lood oma firma ja oled kindel, et sinu toode või teenus võiks jõuda välisurgudele, siis võta ühendust äri- ja investeringute nõunikuga oma sihtriigis.

[Vaata ka enne siit, kuidas välisministeerium saab sind välisurgudel aidata](#) ›

2020. aasta augustis tutvustati Jaapani-suunalist äridiplomaatia strateegiat.

[Loe selle kohta täpsemalt siit](#) ›

Sarnased äridiplomaatia strateegiad on koostamisel Lõuna-Korea, Singapuri ja Pärsia lahe riikide kohta.

[Vaata täpsemalt äridiplomaatia kohta siit](#) ›

Eesti välisminister Urmas Reinsalu ja USA välisminister Mike Pompeo kohtumine 8. oktoobril 2019. Foto: Office of Editorial Content U.S. Department of State

Välisminister Urmas Reinsalu kohtumine ettevõtjatega 3. september 2019

Jaapani äridiplomaatia strateegia esitlus Tallinnas 21.08.2020

Kultuuridiplomaatia

Kultuuridiplomaatiaks nimetatakse riigi tutvustamist kultuuri – näitused, kontserdid, loengud jne – kaudu.

Nii mõneski Eesti saatkonnas, näiteks Helsingis, Moskvas, Londonis ja New Yorgis, tegutsevad Eesti kultuuriesindajad, kelle tööks on meie loomeinimeste järjepidev esitlemine ja kultuurialase kontaktvõrgustiku loomine.

Igal aastal annab välisministeerium välja ka oma kultuuriauhinna inimesele või grupile, kes on möödunud aastal maailmas kõige enam Eestile tähelepanu toonud. 2020. aastal sai preemia ansambel Trad.Attack!

Välisministeeriumi kultuuripreemia üleandmine ansamblile Trad.Attack! 11.09.2020

Ka Eesti saatkonnad näitavad Eesti kunsti nii palju kui võimalik. Saatkondades toimuvad näitused ja muud üritused ning saatkondi kaunistavad Eesti kunstnike taiesed.

Rooma saatkonna kunstikonkursi näitus ja võitja autasustamine 20.02.2020

Kuidas toimivad kahepoolsed suhted

Eesti suhted iga riigiga on natuke erinevad.

Allpool on mõned näited Eesti kahepoolsetest suhetest erinevate riikidega – suurriikidega, väikeriikidega, naaberriikidega ja kaugete riikidega.

Eesti suhted USA-ga

Eesti ja Ameerika Ühendriikide (USA) kahepoolsed suhted on olnud püsivad ja tugevad sellest ajast, kui Eesti Vabariik 1918. aastal iseseisvus. USA ei tunnustanud kunagi Nõukogude Liidu anneksiooni Eestis. Mittetunnustamispoliitika nurgakiviks olevast Wellesi deklaratsioonist [loe täpsemalt siit >](#)

Tihedaid suhteid USA-ga illustreerib ka suur vastastikuste visiitide arv. Igal aastal külastavad Eesti esindajad mitu korda Washingtoni ja samuti USA esindajad Tallinna.

Loe täpsemalt Eesti ja USA suhetest [siit >](#)

Välisminister Urmas Reinsalu kohtumine USA asevälisminister Keith Krachtiga 23. septembril 2020

Eesti suhted Ühendkuningriigiga

Suhete algusajaks võib lugeda Eesti Vabadussõja perioodi, mil Ühendkuningriik saatis Eesti rannikut kindlustama mereväeeskaadri admiral E. A. Sinclairi juhtimisel. Ühendkuningriik oli üks neist riikidest, kes ei tunnustanud Eesti annekteerimist 1940. aastal.

Eesti ja Ühendkuningriigi suhted on alati olnud lähedased ning seda ei muutnud ka Ühendkuningriigi lahkumine Euroopa Liidust 1. veebruaril 2020. Ehkki me ei tee enam koostööd Euroopa Liidu raames, jääb Ühendkuningriik osalema NATO lahingugrupis Eestis, ei muutu meie tihedad kultuurisuhted ning hoogu saab juurde kahepoolne suhtlus. Vaata, kuidas me Ühendkuningriigiga hüvasti jätsime [siit >](#)

Vastuvõtt Eesti Saatkonnas Londonis 19.06.2019

Eesti suhted Lätiga

Kuna Läti on Eesti naaberriik, on meie suhted eriti tihedad. Üksteist külastatakse teineteise tähtpäevade puhul, näiteks osales Läti välisminister Tartus Tartu rahu 100. aastapäeva üritustel ning Eesti välisminister külastas Lätti Riia rahulepingu 100. aastapäeva üritustel.

Välisminister Urmas Reinsalu Riia rahulepingu 100. aastapäeva tähistamisel Lätis 11.08.2020

Läti välisminister Edgars Rinkēvičs (vasakul) Tartu rahulepingu 100. aastapäeva tähistamisel Eestis 02.02.2020

Ka Eesti ja Läti välisministeeriumite vahel on väga tihe koostöö. Välisministeeriumite juhtkonnad peavad regulaarselt ühisseminare ning igal aastal annavad Eesti ja Läti välisministeerium ühiselt Eesti-Läti keeleauhinna inimesele, kes on möödunud aasta jooksul aidanud kõige enam ühe riigi keelt (ja seega kultuuri) teises riigis tutvustada. 2020. aastal sai auhinna Tartu ülikooli õppejõud ja tõlkija Ilze Talberga. [Loe rohkem siit >](#)

Eesti-Läti keeleauhinna üleandmine Lätis Jurmalas 30.09.2020

Eesti ja Läti välisministeeriumite juhtkondade ühisseminar 11.06.2020

[Vaata >](#), kuidas Eesti välisminister Sven Mikser ja Läti välisminister Edgars Rinkēvičs 2019. aastal enne keeleauhinna üleandmist teineteisele oma emakeelt õpetasid.

Eesti suhted Venemaaga

Ehkki Eesti nagu kogu Euroopa Liidu poliitilised suhted Venemaaga on alates 2014. aastast piiratud seoses Venemaa agressiooniga Ukrainas ning Krimmi ja Sevastopoli ebaseadusliku annekteerimisega, toimib suhtlus praktiliste küsimuste lahendamiseks. Eesti ja Venemaa arvamused on väga erinevad mitmetes küsimustes, näiteks selles, kuidas tõlgendada ajalugu. Eesti välisministeerium on Vene saatkonnale korduvalt tutvustanud meie vaadet ajaloosündmustele [Üks näide siin](#)

[Loe rohkem Eesti ja Venemaa suhetest.](#)

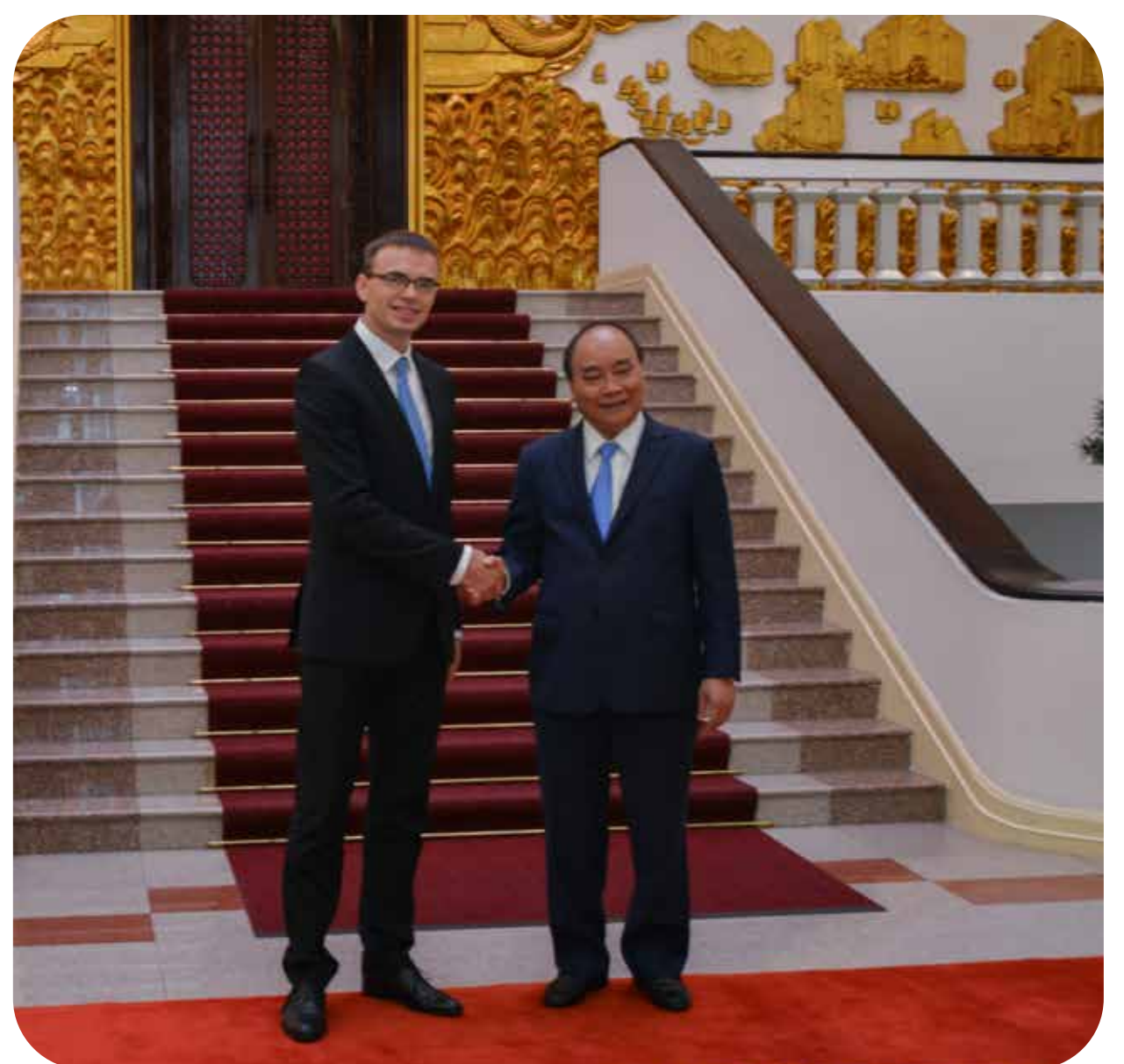

Eesti suursaadik Venemaal Margus Laidre andis volikirja üle 11. oktoobril 2018

Eesti suhted Vietnamiga

Kuna Eesti ja Vietnam asuvad teineteisest kaugel ning on mõlemad suhteliselt väikesed riigid, on meie suhted pigem harvad. See aga ei tähenda, et need puuduksid. Mõlemad riigid on nimetanud suursaadikud, kes teda teises riigis esindavad – Vietnami suursaadik Eestis resideerib Helsingis, Eesti suursaadik Vietnamis aga Pekingis. 2015. aastal avas Eesti esimese aukonsulaadi Vietnamis. [Loe siit >](#)

Kaugete riikide puhul on üheks oluliseks koostöövormiks ka koostöö rahvusvaheliste organisatsioonide raames. Näiteks kui Eesti kandideeris ÜRO Julgeolekunõukogusse, külastas toonane välisminister Mikser Vietnami, et tutvustada, mida Eesti ÜRO Julgeolekunõukogu valitud liikmena teha plaanib. 2020. aasta aprillis, enne Eesti ÜRO Julgeolekunõukogu eesistumise algust, suhtles välisminister Urmas Reinsalu paljude ÜRO liikmesriikidega, et meie programmi ja üritusi tutvustada. Muu hulgas helistas ta ka Vietnami välisministrile. Muuseas, Eesti ja Vietnam on mõlemad ÜRO Julgeolekunõukogu valitud liikmed perioodil 2020–2021.

Välisminister Sven Mikseri viisit Vietnamis 13.–14. septembril 2018

Riikidevaheline koostöö

Riigid ei suhtle omavahel ainult kahepoolselt või rahvusvahelistes organisatsioonides. On ka mitmeid koostöövorme, mis liidavad sarnaste huvidega riike, kuid samas ei moodustu rahvusvaheline organisatsioon.

Siinkohal saab tuua näiteks Põhja-Balti koostöö ning Kolme mere algatuse.

Põhja-Balti koostöö

Põhja- ja Baltimaade lipud

Põhjamaade ja Balti riikide koostöö on 1992. aastal alguse saanud piirkondlik koostööformaad, mis toob ühe laua taha kokku viis Põhjamaad ja kolm Baltimaad (Soome, Rootsi, Norra, Island, Taani, Eesti, Läti ja Leedu). Mõlema riikide grupi ingliskeelse nime (Nordic-Baltic) ja osalevate riikide arvu (8) järgi on saanud selle grupi lühendnimeks NB8, mida omavahelises kirjavahetuses sageli kasutatakse. Põhja- ja Baltimaade kohtumistel arutatakse vabas õhkkonnas nii piirkonnas kui ka rahvusvaheliselt olulisi teemasid.

Koostöö koordineerimiseks ei ole eraldi struktuuri või formaati, juhtrolli täidab igal aastal üks Põhjamaadest või Balti riikidest. 2020. aastal oli NB8 eesistuja Eesti. Meie prioriteetideks olid piirkondlik koostöö, küberteed, energia- ja transpordiprojektid, kliima- ja keskkonnaküsimused ning kultuuri- ja tervishoiualane koostöö.

Koroonaviiruse leviku tõttu jäid mitmed plaanitud üritused ära, kuid toimus välisministrite kohtumine septembris.

Põhja-Balti välisministrite kohtumine
Tallinnas 8.–9. septembril 2020

Kolme mere algatus

Kolme mere algatus on regionaalne koostööformaad, mis ühendab 12 Aadria mere, Läänemere ja Musta mere vahel asuvat Euroopa Liidu liikmesriiki: Austria, Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Leedu, Läti, Poola, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi ja Ungari. Algatuse partnerid on Ameerika Ühendriigid, Saksamaa ja Euroopa Komisjon. Algatuse ingliskeelse nime Three Seas Initiative järgi kasutatakse selle kohta tihti lühendnime 3SI.

Algatuse eesmärk on muuta ühiselt majandusse, taristusse ja energiajulgeolekusse panustades Euroopa ühtsemaks. Vaata siit, kuidas välisminister Urmas Reinsalu tutvustab Kolme mere algatust [siit >](#)

Kolme mere algatus on Eesti jaoks oluline, sest käsitleb meie jaoks tähtsaid arendamist vajavaid teemasid. 2020. aasta oktoobris korraldab Eesti Kolme mere virtuaalse tippkohtumise ning juulis võõrustas esimest Kolme mere välisministrite kohtumist. Olude sunnil toimus see küll virtuaalselt. Vaata videot Kolme mere algatuse välisministrite kohtumise telgitagustest [siit >](#)

[Loe rohkem siit >](#)

Kolme mere algatuse välisministrite videokohtumine 30.06.2020

Kas teadsid, et ...

... Marylandi osariik USA-s on Eesti sõprusosariik. Seitsmel Eesti linnal on sõpruslinnad Marylandis, alla on kirjutatud koostööleping; [Loe rohkem siit >](#)

... Põhja-Balti koostöö ei ole ainus meie piirkonda hõlmav koostöövorm. Kõik Läänemere ümbruse riigid on koondunud Läänemeremaade Nõukogusse. Sinna kuuluvad peale Põhja- ja Baltimaade ka Saksamaa, Poola, Venemaa ja Euroopa Liit.

Lisaks on kolm Balti riiki moodustanud valitsustevaheliseks koostööks Balti Ministrite Nõukogu. [Loe rohkem siit >](#)

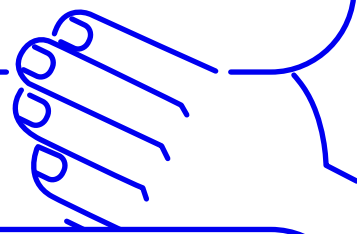
Marylandi ja Eesti koostöölepingu allkirjastamine 6. augustil 2019

... traditsiooniliselt teevad Eesti uued ametisse astunud riigijuhid ja välisministrid oma esimese välisvisiidi kas Soome või Läti;

Harjutused

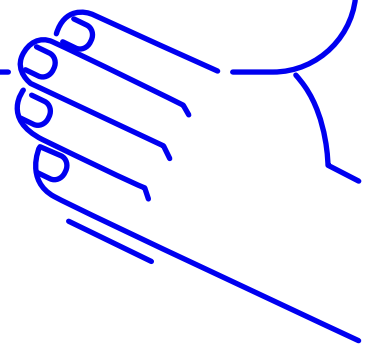
...

Käesolev materjal on kirjutatud sügisel 2020. Praegu vaadates on mitmed olulised sündmused ees: näiteks on tulemas USA presidendivalimised, selged ei ole Ühendkuningriigi Euroopa Liidust lahkumise tingimused. Uuri, mis edasi sai, ja arutle, kuidas need arengud mõjutavad Eesti suhteid nende riikidega.

...

Arutle, missuguses riigis võiks olla Eesti saatkond. Vaata, missugused on meie kahepoolsed suhted (info leiad välisministeeriumi kodulehelt), otsi selle riigi kohta internetist teavet ja põhjenda oma arvamust.

...

Nagu nägid, käsitletakse kohtumistel väga paljusid mõlemad pooli huvitavaid teemasid. Otsi mõni välisministri kohtumise pressiteade ning analüüsi, millised teemad olid sellel kohtumisel arutusel ja miks.

